

QUICKSCAN LANDWEG 2 HOOGLANDERVEEN

M.H.F. Meijrink & J. Maassen

Quickscan Landweg 2 Hooglanderveen

In opdracht van: Zinnig Beheer en Meer, maart 2012

© 2012 Ecologisch Adviesbureau Viridis bv, Culemborg

Ecologisch Adviesbureau Viridis bv
Beesdseweg 3-18
4104 AW Culemborg
T 0345 753 275
info@bureau-iridis.nl
www.bureau-iridis.nl
KvK 110 557 87
Btwnr NL 8212 39 119 BO1
Triodos Bank 19 84 48 600

Tekst en samenstelling: M.H.F. Meijrink en J. Maassen
Foto's in rapport: J. Maassen
Foto voorblad: Impressie plangebied
Projectnummer: 2012-22
Wijze van citeren: M.H.F. Meijrink & J. Maassen, 2012.
Quickscan Landweg 2 Hooglanderveen . Ecologisch Adviesbureau Viridis, Culemborg.

In opdracht van: Zinnig Beheer en Meer
Contactpersoon: Dhr. J. de Wit

Status: Concept 22-03-2012
Ondertekening: Th. de Jong
Paraaf:

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Ecologisch Adviesbureau Viridis, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd is.

Ecologisch Adviesbureau Viridis is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Ecologisch Adviesbureau Viridis. De opdrachtgever vrijwaart Ecologisch Adviesbureau Viridis voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Ecologisch Adviesbureau Viridis is lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging.

Inhoud

1 Inleiding	1	5.1 Vaatplanten	11
1.1 Aanleiding en context	1	5.2 Broedvogels	11
1.2 Vraagstelling	1	5.3 Zoogdieren	12
2 Gebiedsbeschrijving	3	5.4 Amfibieën en reptielen	12
2.1 Beschrijving onderzoeksgebied	3	5.5 Overige soortgroepen	12
2.2 Voorgenomen ingrepen	4	5.6 Conclusie	12
2.3 Vergunningen en ontheffingen	6	6 Effecten op strikt beschermde soorten	13
3 Wettelijke bescherming van soorten	7	6.1 Vaatplanten	13
3.1 Algemeen	7	6.2 Broedvogels	13
3.2 Vogellijst	7	6.3 Vleermuizen	13
4 Methode	9	6.4 Overige soorten	13
4.1 Quicksan	9	6.5 Cumulatieve effecten	13
4.2 Bronnenonderzoek	9	6.6 Conclusie	13
4.3 Veldonderzoek	9	7 Eindconclusie	14
5 Resultaten	11	8 Literatuur	15

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en context

In augustus 2012 zal de voorgenomen sloop van de bebouwing aan de Landweg 2 te Hooglanderveen plaatsvinden in opdracht van Zinnig Beheer en Meer. Het object betreft een woonhuis opgetrokken uit baksteen en een schuur, (eveneens baksteen) die in een later stadium met het woonhuis is verbonden. Zinnig Beheer en Meer heeft Ecologisch Adviesbureau Viridis opdracht gegeven voor het uitvoeren van een quickscan in het kader van de Flora- en faunawet.

1.2 Vraagstelling

De voorgenomen sloopwerkzaamheden kunnen gevolgen hebben voor de aanwezige (beschermde) flora

en fauna. Hierdoor bestaat de mogelijkheid dat gebodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden overtreden. Om te bepalen of een eventuele onthefing met betrekking tot de Flora- en faunawet noodzakelijk is, zijn de volgende vragen opgesteld:

- Zijn in het onderzoeksgebied beschermde soorten en/of verblijfplaatsen van beschermde soorten aanwezig of te verwachten?
- Is het uitvoeren van een vervolgonderzoek naar de aanwezige flora en fauna noodzakelijk?
- Is het noodzakelijk om een ontheffingsaanvraag voor de Flora- en faunawet in te dienen?

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Beschrijving onderzoeksgebied

De bebouwing aan de Landweg 2 te Hooglanderveen bestaat uit een woonhuis en een schuurtje dat in een later stadium met het huis is verbonden. Hierdoor zijn zowel het woonhuis als het voormalige schuurtje bewoond. Onder de dakkap van zowel het woonhuis alsmede het schuurtje treft men één verdieping aan met een lage zolderruimte. Op het terrein is een afdak voor de stalling van auto's aanwezig. Aan weerszijden van de woning is een dichte sierbegroeiing aanwezig van coniferen, rododendron, spar en taxus en een natuurlijke begroeiing die bestaat uit els, ruwe berk en schietwilg. Achter het huis (oostkant) is een relatief

verruigd grasland gelegen dat al enkele jaren niet gemaaid wordt. Van de oorspronkelijke perceelafscheiding rest nog een relict van een elzensingel, een aantal vermolmde knotelzen en een singel van schietwilgen die zijn aangevuld met Canadapopulieren. De betreffende bomen van de perceelafscheiding bevinden zich net buiten het plangebied. Vanwege het feit dat deze bomen een functie kunnen hebben voor beschermde soorten en binnen de invloedssferen van het project liggen, worden deze toch genoemd in de beschrijving. Figuur 1 geeft een overzicht van het onderzoeksgebied.

Figuur 1 | Overzicht van het onderzoeksgebied.

— Begrenzing onderzoeksgebied.

2.2 Voorgenomen ingrepen

De voorgenomen werkzaamheden betreffen de sloop van het woonhuis, het schuurtje, de bebouwing die het schuurtje met het huis verbindt en het afdak van golfplaten die dienst doet als autostalling. In figuur 2

zijn de objecten weergegeven. Respectievelijk A: Woonhuis, B: Schuurtje dat is verbonden met woonhuis, C: Stalling voor auto's met golfplaten dak, D: Coniferenrij (stippellijn).

Figuur 2 | De te slopen bebouwing (Bron: GoogleEarth).

In onderstaande afbeeldingen worden de bebouwing en de omgeving ervan weergegeven. De eerste foto bevat het woonhuis. De tweede het schuurtjes dat bij het woonhuis is getrokken. Op de tweede rij links is een deel van de tuin afgebeeld. De foto rechts geeft

de coniferenrij weer. Op de derde rij links is het ver-ruigde grasland zichtbaar. De foto rechts geeft de bomenrij weer.

2.3 Vergunningen en ontheffingen

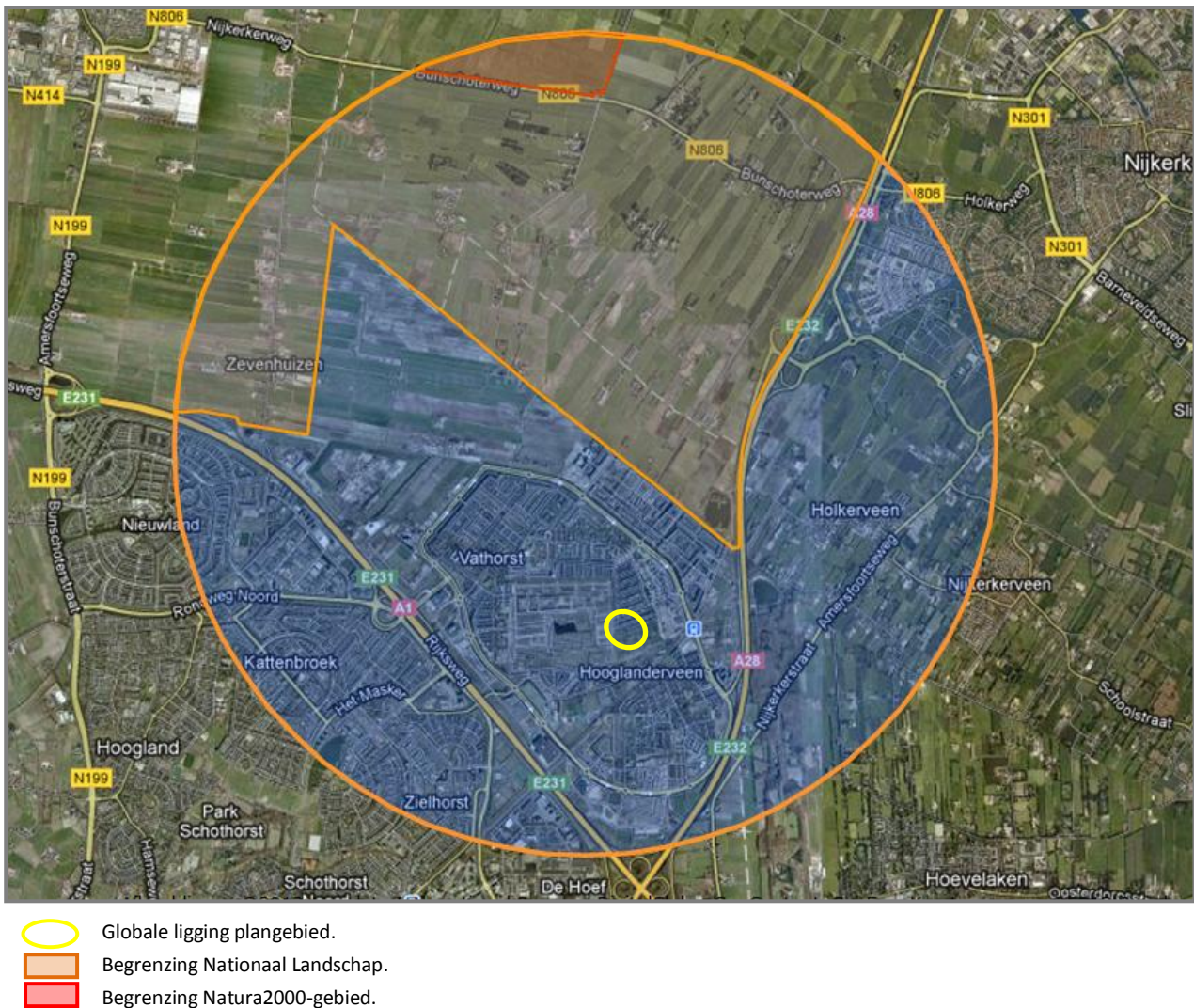
Om te bepalen welke natuurwetgeving relevant is bij het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen is de ligging van het onderzoeksgebied ten opzichte van (beschermde) natuurgebieden van belang.

Het onderzoeksgebied ligt niet binnen de begrenzing van het Nationaal Landschap Arkenheem – Eemland. Voor ingrepen binnen de begrenzing van een Nationaal Landschap geldt het ‘ja mits’ principe. Belangrijk is dat de ingrepen de kernwaarden van het landschap niet aantasten en juist versterken. Het is niet aanmerkelijk dat het object in de toekomst binnen de begrenzing van het Nationaal Landschap Arkenheem - Eemland zal gaan vallen, ondanks dat de begrenzing van dit Nationaal Landschap nog niet definitief is vastgesteld. Ook ligt het onderzoeksgebied niet binnen de begrenzing van een Natura2000-gebied. Het

dichtstbijzijnde Natura2000-gebied Arkenheem ligt ruim 3,5 km ten noorden van het plangebied. Het is niet waarschijnlijk dat de geplande ontwikkelingen significante negatieve effecten op de aangewezen natuurdoeltypen in de Natura2000-gebieden hebben. Een toetsing in het kader van de Natuurbeschermingswet is niet nodig.

Het plangebied ligt bijna 3 km buiten de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Wanneer de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS worden aangetast door de voorgenomen ontwikkelingen is het noodzakelijk een Nee, tenzij-toets uit te voeren. Gezien de ligging van het plangebied buiten de EHS en de aard van de ingrepen is het niet noodzakelijk een Nee, tenzij-toets uit te voeren. Een toetsing in het kader van de Flora- en faunawet volstaat.

Figuur 3 | Ligging van beschermde gebieden t.o.v. het plangebied (Bron: Kaartmachine Ministerie van EL&I).

3 Wettelijke bescherming van soorten

3.1 Algemeen

De Flora- en faunawet is alleen (met uitzondering van de zorgplicht) van toepassing op de in de wet aangegeven beschermde soorten. Dit zijn alle van nature in Nederland voorkomende zoogdiersoorten (met uitzondering van bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle soorten amfibieën en reptielen, bepaalde soorten vissen (met uitzondering van soorten van de Visserijwet 1963) en alle van nature op het Europese grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie voorkomende vogelsoorten. Bovendien is een aantal planten- en diersoorten aangewezen als zijnde beschermde soorten. De Flora- en faunawet bevat een aantal verbodsbepalingen om er voor te zorgen dat de in het wild levende soorten zoveel mogelijk 'met rust gelaten' worden.

Op 21 februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur betreffende artikel 75 van de FF-wet van kracht geworden. Hierbij wordt onderscheid tussen de soorten aangebracht, waarbij de volgende groepen worden onderscheiden:

Tabel 1: Algemene soorten

Voor deze soorten geldt dat voor ruimtelijke ingrepen een vrijstelling wordt verleend. Er hoeft geen ontheffing van Art. 75 van de FF-wet te worden aangevraagd. Wel is op de ingrepen de zorgplicht van toepassing. De zorgplichtbepaling houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende planten en dieren, evenals voor hun directe leefomgeving.

Tabel 2: Middelzwaar beschermde soorten

Voor deze soorten geldt dat bij ruimtelijke activiteiten geen ontheffing Art. 75 van de FF-wet hoeft te worden aangevraagd, mits de activiteiten worden uitgevoerd volgens een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Zolang een dergelijke

gedragscode nog niet is geformuleerd zijn ruimtelijke activiteiten met betrekking tot deze soorten wel ontheffingsplichtig.

Tabel 3: Streng beschermde soorten.

Dit zijn soorten die vermeld staan in bijlagen van de Habitatrichtlijn, alle vogelsoorten en enkele op de Rode Lijsten vermelde soorten. Voor deze soorten geldt dat voor ruimtelijke ingrepen een ontheffing aangevraagd moet worden van Art. 75 van de FF-wet. Deze ontheffing zal getoetst worden aan drie criteria:

- Is er sprake van een in bij de wet genoemd belang;
- Is er een alternatief, zo ja, dan geldt dat het alternatief uitgevoerd dient te worden. Zo nee, dan wordt de ingreep aan de wet getoetst;
- De geplande ingreep doet geen afbreuk aan de duurzame staat van instandhouding van de soort

In deze quickscan wordt enkel ingegaan op tabel 2 en 3 soorten. Deze soorten worden in de rapportage samengavat als strikt beschermde soorten om de leesbaarheid van het rapport te bevorderen.

3.2 Vogellijst

Alle inheemse vogelsoorten zijn strikt beschermd in het kader van de FF-wet. Tijdens het broedseizoen zijn ook de nesten van vogels beschermd. De FF-wet kent geen standaard periode voor het broedseizoen. In 2009 is de lijst aangepast met vogelsoorten waarvan de nesten het hele jaar door zijn beschermd. De meeste vogels maken elk jaar een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De wetgever verstaat onder vaste verblijfplaatsen van vogels ook nesten en holtes waar de vogels ook buiten de broedtijd regelmatig verblijven (zie kader).

Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten

De meeste vogels gebruiken hun nest slechts eenmalig voor de voortplanting. Elk jaar bouwen de dieren een nieuw nest op meestal een andere locatie. Nesten van deze vogels zijn slechts gedurende het broedseizoen beschermd. Er zijn echter ook vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en waarop de verbodsbepalingen van artikel 11 van de FF-wet het gehele jaar van toepassing zijn. Er worden 5 categorieën onderscheiden:

1. Vogels waarvan de nesten ook buiten het broedseizoen als vaste rust- en verblijfplaats gebruikt worden (voorbeeld: steenuil).
2. Koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: gierzwaluw en huismus).
3. Vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar en kerkuil).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. (voorbeeld: buizerd en ransuil).
5. De volgende vogelsoorten behoren tot deze categorie: vogels die weliswaar terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. De nesten van deze soorten zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

4 Methode

Om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden is een bronnenonderzoek uitgevoerd dat is aangevuld met een veldinventarisatie.

4.1 Quickscan

Om een ecologische waarde toe te kennen aan het object aan de Landweg 2 te Hooglanderveen is een quickscan uitgevoerd. Doordat ten tijde van het veldbezoek vaatplanten (deels) nog niet zichtbaar zijn, en imago's van dagvlinders, libellen en sprinkhanen nog niet fysiek aanwezig, en vleermuizen nog geen zomerverblijfplaatsen en/of kraamkolonies hebben kunnen deze soortgroepen slechts in beperkte mate onderzocht worden. Om te onderzoeken of een uitgebreid onderzoek noodzakelijk is wordt een voor-toets of quickscan uitgevoerd.

4.2 Bronnenonderzoek

Voor het bronnenonderzoek zijn bestaande verspreidingsgegevens verzameld. Hierbij is het archief van Bureau Viridis geraadpleegd en is literatuuronderzoek door middel van verspreidingsatlassen van verschillende soortgroepen verricht. Daarnaast is gebruik gemaakt van een in 2006 uitgevoerd ecologisch onderzoek namelijk, Natuurtoets aanleg fietstunnel Nijkerkerstraat en Tennisdrome (Heinen, 2006) in opdracht van de gemeente Amersfoort. Het onderzoeksrapport overlapt het plangebied niet, maar bevat wel relevante gegevens over de mogelijk aanwezigheid van vleermuissoorten in het plangebied. Aanvullende verspreidingsgegevens van soorten die relevant zijn voor de Flora- en faunawet zijn geraadpleegd middels internetbronnen. Respectievelijk Waarneming.nl en Zoogdieratlas.nl. De resultaten van het bronnenonderzoek worden in het volgende hoofdstuk beschreven.

4.3 Veldonderzoek

Gedurende het veldonderzoek, dat op 29 februari 2012 plaatsvond, is op basis van de omgeving, standplaatscondities en expert judgement beoordeeld of in het plangebied (mogelijke) beschermde soorten voorkomen. Tevens is beoordeeld of er in het plangebied geschikte biotopen aanwezig zijn voor be-

schermde soorten. Tijdens het veldbezoek zijn de opstallen en de omgeving hiervan onderzocht op strikt beschermde soorten. De gebouwen die met de voorgenomen sloopwerkzaamheden verwijderd worden zijn onderzocht op het voorkomen beschermde soorten.

➤ *Vogels*

In hoofdstuk 3 wordt het wettelijk kader geschetst met betrekking tot de Flora- en faunawet. Vogelsoorten zijn strikt beschermd. Gedurende de broedperiode zijn ook nesten van broedvogels beschermd. Een uitzondering hierop vormen vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zoals steenuil en huismus. De te slopen gebouwen en directe omgeving zijn onderzocht op de aanwezigheid van (nesten en/of sporen van) vogels met jaarrond beschermde nesten en andere beschermde vogelsoorten. Tevens is de omgeving die binnen de invloedssfeer van de voorgenomen sloopwerkzaamheden valt onderzocht op het voorkomen van beschermende vogels en vogelsoorten waarvan nesten jaarrond bescherming genieten.

➤ *Vleermuizen*

Vanwege het feit dat vleermuizen een periode van winterrust hebben kunnen er tijdens het veldbezoek, (29 februari) geen actieve dieren worden waargenomen. Het woonhuis en de schuur zijn gecontroleerd op het voorkomen van vleermuizen (winterverblijfplaats) en indicaties hiervan. Indicaties bestaan o.a. uit keutels, afgebeten insectenvleugels en krabsporen. Tevens is de geschiktheid van het object voor zomer-, kraam-, en in beperkte mate winterverblijfplaatsen, bepaald. Bomen binnen de invloedssfeer van het project zijn eveneens onderzocht.

➤ *Overige soortgroepen*

Tijdens het veldonderzoek is de aanwezigheid van strikt beschermde soorten van overige groepen zoals vaatplanten, amfibieën, reptielen en grondgebonden zoogdieren onderzocht. Aanvullend zijn aanwezige biotopen beoordeeld op geschiktheid voor strikt beschermde soorten.

5 Resultaten

De resultaten van het bronnenonderzoek en veldgegevens worden in onderstaande alinea's behandeld.

5.1 Vaatplanten

In het plangebied zijn geen strikt beschermde vaatplanten aangetroffen tijdens het veldbezoek. De verruigde status van het grasland geeft geen aanleiding om dergelijke soorten te verwachten.

5.2 Broedvogels

Tijdens het veldbezoek werd grote activiteit waargenomen van kleine zang- en tuinvogels waaronder,

koolmees, roodborst, winterkoning, staartmees, merel, heggenmus en huismus. Van de grondbroeders werd enkel een fazant waargenomen. Op zes plekken van het huis en schuur werden nestplekken en/of mestsporen van huismussen aangetroffen. Er werden geen nest indicerende sporen van andere vogels aangetroffen. De coniferen bij het huis zijn geschikt als winterverblijf en rustplaats voor (rans)uilen. Er werden echter geen sporen in de vorm van braakballen aangetroffen.

Nesten van de huismus onder de overhangende kap.

5.3 Zoogdieren

➤ *Vleermuizen*

Een natuurtoets ten behoeve van de aanleg van de fietstunnel aan de Nijkerkerstraat en de zogenaamde Tennisdrome (Heinen, 2006) geven aan dat in de omgeving van het plangebied verschillende soorten vleermuizen voorkomen. In de kerk van Hooglanderveen en omgeving is een verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vastgesteld (waarneming uit 2005). Tevens vermeldt het rapport, dat ten noorden van het plangebied waar de natuurtoets van Heinen (2006) betrekking op heeft, waarnemingen van laatvlieger. De soort werd jagend vastgesteld.

Het object aan de Landweg 2 te Hooglanderveen wordt als (zeer) geschikte zomerverblijfplaats aangeduid. Dit werd tevens bevestigd gedurende het veldbezoek (mond. med. bewoner).

- Onder de dakpannen bevinden zich geschikte en toegankelijke zomerverblijfplekken;
- Vleermuizen kunnen verblijven onder overhangende dakpannen en onder de nokpannen. Daarnaast zijn er ongebruikte rookkanalen aanwezig die mogelijk verblijf kunnen bieden;
- Een deel van de zolder van het huis is geheel ontoegankelijk afgesloten en kon niet geïnspecteerd worden. Mogelijk zijn toegangsmogelijkheden door kieren tussen de aansluiting van dakkap op de muren. Indien dit het geval is de zolder een zeer geschikte verblijfplek en mogelijk geschikt als winterverblijf;
- Er werden geen stootvoegen naar spouwruimten geconstateerd.

Naast de bebouwing zijn tevens de groenstroken op en rondom het erf onderzocht op de geschiktheid voor vleermuizen en is op basis van het onderzoek als niet geschikt als zomerverblijfplaats aangeduid.

➤ *Grondgebonden zoogdieren*

Rondom de opstallen zijn geen strik beschermde grondgebonden zoogdieren aangetroffen.

5.4 Amfibieën en reptielen

Op basis van de verspreidingsgegevens en het veldbezoek is er geen reden om aan te nemen dat er streng beschermde amfibieën en reptielen in het terrein voorkomen. Het is mogelijk dat in de greppels algemeen voorkomende amfibiesoorten aanwezig zijn.

5.5 Overige soortgroepen

Op basis van verspreidingsgegevens en het veldbezoek worden geen beschermde soorten van andere soortgroepen verwacht in het plangebied.

5.6 Conclusie

- In het plangebied zijn meerdere jaarrond beschermde nesten aanwezig van huismus;
- Jaarrond beschermde nesten van andere vogelsoorten zijn niet aangetroffen;
- De opstallen bezitten een (zeer) hoge potentie met betrekking tot zomerverblijfplaatsen van vleermuizen. Tevens is een winterverblijfplaats niet uit te sluiten;
- Op basis van het onderzoek worden geen andere strikt beschermde soorten verwacht uit de soortgroepen zoogdieren, reptielen, amfibieën, vissen, ongewervelden en vaatplanten.

6 Effecten op strikt beschermde soorten

6.1 Vaatplanten

In het plangebied komen geen beschermde vaatplanten voor en deze worden ook niet verwacht. Vaatplanten ondervinden dan ook geen negatieve effecten van de voorgenomen sloopwerkzaamheden.

6.2 Broedvogels

Op zes plekken werden nesten van huismus aangetroffen. Door de geplande sloopwerkzaamheden zullen de nesten van de huismus zullen verdwijnen. Nesten van huismussen zijn jaarrond beschermd en het aantasten van deze nesten betekend een overtreding van de Flora- en faunawet. Om een overtreding te voorkomen dient een mitigatieplan omgesteld te worden waarmee de effecten van de nesten die verloren gaan gemitigeerd worden. Het treffen van mitigerende maatregelen is noodzakelijk.

De overige aanwezige broedvogels zullen geen negatieve effecten van de voorgenomen sloopwerkzaamheden ondervinden mits deze buiten het broedseizoen plaatsvinden.

6.3 Vleermuizen

Als zomerverblijfplaats is de bebouwing geschikt tot zeer geschikt. Met de voorgenomen sloopwerkzaamheden zullen mogelijke zomerverblijfplaatsen verdwijnen. Om voldoende uitsluitel te geven voor de aanwezigheid van vleermuizen is een aanvullend onderzoek vereist.

6.4 Overige soorten

Er zijn geen strikt beschermde soorten van andere soortgroepen aangetroffen in het plangebied en deze worden ook niet verwacht. Andere strikt beschermde soorten ondervinden daarom geen negatieve effecten van de voorgenomen sloopwerkzaamheden.

6.5 Cumulatieve effecten

In onderhavige quickscan worden enkel de effecten bekeken die de sloop van de bebouwing op het perceel aan de Landweg 2 veroorzaken. Het is belangrijk op te merken dat in de toekomst de in de buurt gelegen bebouwing ook wordt gesloopt in het kader van de ontwikkeling van Vathorst. Daarnaast zal het noodzakelijk zijn de meeste bestaande erfbeplanting en andere groenstructuren te kappen. De effecten van de grootschalige, toekomstige ontwikkelingen op beschermde soorten dienen in kaart gebracht te worden.

6.6 Conclusie

- Nesten van huismus worden aangetast door de sloopwerkzaamheden. Mitigatie van negatieve effecten is noodzakelijk;
- Eventuele overige broedvogels die broeden in de omgeving van het object zullen geen negatieve effecten ondervinden van de sloopwerkzaamheden mits deze plaatsvinden buiten het broedseizoen;
- Op basis van het onderzoek is onvoldoende naar voren gekomen of vleermuizen het object gebruiken als zomerverblijfplaats of als winterverblijfplaats. Hiervoor is aanvullend onderzoek vereist;
- Overige strikt beschermde soorten zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht. Zij ondervinden geen nadelige effecten van de voorgenomen ingrepen.
- Doordat het onderzoeksgebied onderdeel uitmaakt van een groter geheel waarin regelmatig grote veranderingen optreden is er wellicht sprake van cumulatieve effecten. Deze kunnen bij een quickscan niet in beeld gebracht worden. Nader onderzoek naar deze cumulatieve effecten is noodzakelijk.

7 Eindconclusie

Naar aanleiding van het bronnenonderzoek en veldbezoek is de volgende conclusie geformuleerd en puntsgewijs weergegeven:

Vleermuizen

- Op basis van het onderzoek is het object als potentiële zomerverblijfplaats van vleermuizen aangeduid en in mindere mate als winterverblijfplaats;
- Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om het voorkomen van vleermuizen vast te stellen. Het betreft een volledig vleermuizenonderzoek volgens het protocol van het Netwerk Groene Bureau;
- Indien vastgesteld wordt dat vleermuizen aanwezig zijn, zijn mitigerende maatregelen noodzakelijk om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen.

Vogels

- De aangetroffen nesten van huismus worden aangetast;
- Om negatieve effecten te voorkomen dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden;
- Om nadelige effecten voor overige broedvogels te voorkomen dienen eveneens mitigerende maatregelen getroffen te worden;
- Nadelige effecten op andere strikt beschermde soorten worden op basis van het onderzoek niet verwacht;
- Het verdient voorkeur de coniferen direct te rooien zodat voorkomen wordt dat (rans)uilen de plek als verblijfplaats gaan gebruiken;
- Onderzoek naar mogelijke cumulatieve effecten is noodzakelijk.

8 Mitigerende maatregelen

Door het nemen van de mitigerende maatregelen wordt overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen. Indien deze maatregelen niet worden uitgevoerd dient een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden.

8.1 Huismus

Mitigerende maatregelen voor huismussen zijn de volgende:

- De sloop wordt buiten de reguliere broedperiode, 15 maart tot 15 juli, uitgevoerd.
- Ter compensatie van een eventueel verlies aan nestplaatsen worden bij de toekomstige nieuwbouw vogelvides (kunstmatige nestgelegenheid) aangebracht.

8.2 Overige broedvogels

Voor de overige broedvogels bestaan de mitigerende maatregelen uit:

- De sloop van de gebouwen en de verwijdering van bomen en struiken vindt plaats buiten de reguliere broedperiode, 15 maart – 15 juli.

- Voorafgaande aan de eigenlijke sloop worden eventuele geschikte nestplaatsen, buiten het broedseizoen, ongeschikt gemaakt. Hier toe worden de bomen gekapt en de struiken verwijderd.

Indien de maatregelen toch in het broedseizoen moeten worden uitgevoerd dienen de nesten voorafgaande aan de werkzaamheden opgespoord te worden door een ter zake deskundige. De nesten worden gemarkeerd en tijdens de bouw ontzien.

8.3 Vleermuizen

Voor de groep van vleermuizen bestaan de mitigerende maatregelen (indien zomerverblijven aanwezig zijn) uit:

- De sloop wordt buiten de kwetsbare periode van vleermuizen in zomerkolonies 15 april – 15 augustus uitgevoerd.
- In de nieuwbouw of aan te handhaven bebouwing en bomen worden speciale vleermuiskasten aangebracht.

9 Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992.

Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Uitgeverij KNNV, Utrecht.

Creemers, R.C.M. & Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009.

De amfibieën en reptielen van Nederland. – Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Nederland, Leiden.

Dietz, C., Helversen, Van O., Nill, D. (2009) Vleermuizen; Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Biologie, Kenmerken en Bedreigingen. Tirion Natuur, Baarn.

Heinen, M.A. (2006) Natuurtoets aanleg fietstunnel Nijkerkerstraat en Tennisdrome. Ecogroen Advies.

Husting, F. & Vergeer, J., 2002.

Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000
Uitgeverij KNNV, Utrecht.

Limpens H., Mostert K. & Bongers, W. 1997.

Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV uitgeverij, Utrecht.

Geraadpleegde websites:

www.waarneming.nl.

www.vleermuisnet.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.zoogdieratlas.nl